

Skepticizam prema cjepivima star je koliko i cijepljenje

Kategorija: VIJESTIAžurirano: Ponedjeljak, 20 Rujan 2021 08:35
Objavljeno: Ponedjeljak, 20 Rujan 2021 08:35

I francuskog su kemičara i biologa Louisa Pasteura svojedobno nazivali "čarobnjakovim naučnikom", a skepticizam prema cjepivu star je koliko i samo cijepljenje, piše francuski povjesničar Laurent-Henri Vignaud u knjizi "Antivax", djelu koje prati dva stoljeća 'antivakterskog' pokreta.

"Takvi su pokreti uvijek postojali", ističe u intervjuu AFP-u Vignaud, povjesničar znanosti sa Sveučilišta Burgundija, ranije poznatog kao Sveučilište u Dijonu.

Podsjeća da je engleski liječnik Edward Jenner, koji se smatra ocem imunizacije, 1796. svojim postupkom izazvao kontroverzu u ruralnoj Engleskoj.

Naime, otkrio je da imunitet za velike boginje stvara i cijepljenje osobe virusom kravljih boginja iz lezija. Godine 1796. Jenner je unio cjepivo ili inokulum kravljih boginja u organizam dječaka Jamesa Phippsa. Inokuliranu tekućinu nazvao je vakcinom, a postupak vakcinacijom (cijepljenjem), od latinske riječi 'vacca' što znači krava (vakcina/vakcinacija). Od latinske riječi 'inoculatio' potječe riječ cijepljenje.

Cijepljenje ovakvog tipa uskoro se provodilo po cijelom svijetu. U 19. stoljeću virus kravljih boginja zamijenjen je virusom vakcinije (Virus vaccinae).

Vakcinija je virus iz iste obitelji kao i virus variole i kravljih boginja, ali ipak genetski različit od njih.

Dakle, cijepljenje dječaka bilo je uspješno, no "kolege liječnici su ga tada uvjeravali - prijenos kravljeg krvi pretvorit će nas u krave", pripovijeda povjesničar.

Rasprava o cjepivu u ono se doba vodila "isključivo u medicinskim krugovima", prije nego što je 1853., u skladu s tadašnjim engleskim zakonom uvedeno obvezno cijepljenje protiv malih boginja za djecu iz obitelji koje su dobivale socijalnu pomoć. Ako su roditelji odbili cijepiti dijete/djecu, uskraćeno im je pravo na socijalnu pomoć.

Prvi antivakseri prosvjedovali u Leicesteru 1885.

Protiv "takve ucjene" organizirani su prosvjedi, a najveći su održani 1885. u Leicesteru i okupili su čak 100.000 ljudi.

Taj prvi 'antivakterski' prosvjed u povijesti imao je odjeka. Godine 1906. uvodi se novi zakon kojim se proširuje obveza cijepljenja, no dopušta se da od nje budu izuzeti svi koji potpišu klauzulu o prizivu savjesti - i danas na snazi u Ujedinjenom Kraljevstvu.

Prosvjedi su nakon toga održani u više europskih država i u Americi, doduše rijetko u Francuskoj jer se zakon iz 1902. koji se odnosi na obvezu cijepljenja rijetko primjenjuje.

"Kontrola je povjerena gradskim upravama koje nisu sklone zamisli o nametanju novčanih kazni građanima koji se ne žele cijepiti. Kada je posrijedi obveza cijepljenja u školama, učitelji se ne vide kao svojevrzni policajci", kaže povjesničar.

Skepticizam prema cjepivima star je koliko i cijepljenje

Kategorija: VIJESTIAžurirano: Ponedjeljak, 20 Rujan 2021 08:35
Objavljeno: Ponedjeljak, 20 Rujan 2021 08:35

No Pasteurovi kolege liječnici žestoko su mu se usprotivili kad je znanstvenik 1885. godine razvio cjepivo protiv bjesnoće.

"Njegovo je postignuće bilo iznimno loše prihvaćeno. Proglasili su ga čarobnjačkim naučnikom", kaže Vignaud.

No Pasteur "je uporan i ukazuje na to da je na sličan način moguće razviti i druga cjepiva", među ostalim i ono protiv pjegavog tifusa, koji uzrokuju prljavština i nehigijenski uvjeti ratovanja. Cjepivo protiv pjegavog tifusa uvelike se koristilo za vrijeme Prvoga svjetskog rata, usprkos "marginalnom protivljenju".

A potom je pedesetih i šezdesetih godina prošlog stoljeća struka priznala cjepivo, osobito kada su znanstvena istraživanja pokazala kolika je korist od cijepljenja protiv, primjerice, dječje paralize.

Rad Louisa Pasteura na mikroorganizmima spasio je živote milijuna širom svijeta. Razvio je metodu smanjenja učinka bakterija na hranu i piće zagrijavanjem i hlađenjem tvari, sada poznatom kao pasterizacija te je razvio cjepiva protiv bolesti poput antraksa, kolere i bjesnoće.

Francuska specifičnost

"Razlike u mišljenjima osobito su došle do izražaja 1960-ih" s porastom broja tužbi u Sjedinjenim Državama zbog nuspojava cjepiva.

Godine 1986. sastavljen je popis nuspojava za koje žrtve mogu dobiti odštetu. Prvi put znanost javno priznaje da cjepiva nekolicini mogu i naštetiti, što "sumnju čini legitimnom", kaže francuski povjesničar.

Ista se sumnja počela širiti Francuskom koncem devedesetih kad je pokrenuto sustavno cijepljenje adolescenata protiv hepatitisa B. No nedugo nakon toga je prekinuto, točnije nakon izvješća o tomu da se cjepivo povezuje sa slučajevima ateroskleroze, što nikada nije znanstveno potvrđeno.

Skepticizam se dodatno pojačao kada je 1998. godine u Velikoj Britaniji znanstvenik Andrew Wakefield objavio lažnu studiju, koja je kasnije demantirana, a povezuje cjepivo protiv ospica s razvojem autizma. Vignaud podsjeća da je "u samo nekoliko mjeseci broj cijepljene djece pao na nulu".

Stoga, kaže francuski povjesničar, čak i ako broj istinskih antivaksera ne raste, u društvu je sve više skeptičnih kada je posrijedi cijepljenje.

"Oni misle: ha, cjepivo..., ne znam ni djeluje li ni je li mi uistinu potrebno", kaže Vignaud. "Naime, istodobno je sve više cjepiva protiv bolesti koje se često smatraju benignima, poput zaušnjaka ili vodenih kozica i neupućeni se zapravo štite od te 'eskalacije' cjepiva".

U Francuskoj je 2009. "lažna pandemija" gripe tipa A (H1N1) svemu dodala i političku dimenziju. Nakon upozorenja WHO-a o nadolazećem opasnom valu gripe, koje će se u konačnici pokazati

Skepticizam prema cjevivima star je koliko i cijepjenje

Kategorija: VIJESTIAžurirano: Ponedjeljak, 20 Rujan 2021 08:35

Objavljeno: Ponedjeljak, 20 Rujan 2021 08:35

pretjeranim, vlada naručuje velike količine cjeviva. No epidemija izostaje. Suočeni s "mjerom opreza proglašenom uzalud" mnogi Francuzi smatraju da je riječ o "dosluhu vlasti i farmaceutskog lobija u sklopu pokreta protiv velike farmaceutske teorije zavjere".

Vignaud zaključuje da je skepticizam protiv cjeviva od tada prije svega prerastao "u nepovjerenje" prema državi. (Hina)

